

گزارش کامل

را اینجا ببخوانید

اینستاگرام، پلتفرمی توانمند برای تجارت اجتماعی

فارسه TECHRASA

امیر ناظمی - آریتا تقوایی:

بر اساس گزارش سالانه تجارت الکترونیک ایران که در پایان سال ۱۳۹۸ ارائه شده است، به‌رغم رکود در اقتصاد ایران و رشد منفی اقتصادی، تجارت الکترونیک همچنان با رشد روبه‌رو بوده است؛ تجارت الکترونیک در حقیقت ترکیب دو پرداخت است: نخست پرداخت‌هایی که روی صفحات پرداخت بانکی اینترنتی انجام می‌شود (IPG) و دوم پرداخت‌هایی که خریدار پس از خرید اینترنتی و در زمان تحویل کالا یا خدمت خود به‌صورت کارت بانکی یا نقدی پرداخت می‌کند (COD). در گزارش مذکور، شیوو بازار یابی و کسب مشتری در تجارت الکترونیک در سه دسته تقسیم شده است:

- اپلیکیش موبایلی با سهم ۲۶ درصد
- شبکه‌های اجتماعی با سهم ۶۸ درصد
- پیام‌رسان‌ها با سهم ۶ درصد.

در واقع حدود ۶۸ درصد از کل تجارت الکترونیک ایران وابسته به شبکه‌های اجتماعی است یا به زبان دیگر می‌توان انتظار داشت ۲۸۸ هزار میلیارد تومان از این تجارت در فقدان شبکه‌های اجتماعی از سهم تجارت الکترونیکی کاسته خواهد شد!

تجارت از طریق شبکه‌های اجتماعی، تجارت اجتماعی یا سوشال کامرس را شکل می‌دهد که به معنای خرید و فروش کالا و خدمات مستقیم از بستر انواع شبکه اجتماعی است. این مدل خرید آنلاین شبکه اجتماعی را از نقش سنتی اش حرکت می‌دهد و به سمت کشف فرآیندی می‌برد که کاربران می‌توانند تمام مراحل خریدشان را بدون ترک اپلیکیشن‌های محبوبشان انجام دهند.

پیش‌بینی می‌شود در سه سال آینده از هر ۱۰ کالا هشت کالا از طریق رسانه اجتماعی به فروش برسد. در سال ۲۰۲۰ فیس‌بوک، اینستاگرام و پینترست ابزارهایی در راستای مدل‌های تجارت اجتماعی راه‌اندازی کردند که به فروشندگان کمک می‌کرد خرید آنلاین از این طریق را بهتر انجام دهند. این ویژگی‌ها قابلیت‌های جدیدی برای نمایش کالا در اختیار فروشندگان می‌گذارد که غالباً به وسیله تبلیغات در اپلیکیشن مدنظر تأمین می‌شود.

بر اساس آمارها، تعداد کاربران جهانی رسانه‌های اجتماعی مختلف در سال ۲۰۲۰ بیش از سه‌میلیارد و ۶۰۰ میلیون نفر بوده است و همین باعث شده مقیاس‌پذیری کسب‌وکارها در سطح جهانی بسیار ساده‌تر شود. بیش‌بینی می‌شود تعداد کاربران رسانه‌های اجتماعی در سال ۲۰۲۵ به چهارمیلیارد و ۴۱۰ میلیون نفر برسد.

همچنین در بخشی از گزارش «بازار فروشگاه‌های اینستاگرامی و صنعت تجارت اجتماعی در ایران ۱۴۰۱» که توسط تکراسا ارائه شده است، می‌توان مشاهده کرد که بیش از ۶۵ درصد ایرانیان بالای ۱۵ سال حداقل در یک شبکه اجتماعی عضو هستند و روزانه ۹۲ دقیقه در شبکه‌های اجتماعی فعالیت دارند. این در حالی است که حدود ۴۴ میلیون کاربر ایرانی در اینستاگرام وجود دارد. در بخش دیگری از گزارش تکراسا می‌خوانیم که بر اساس اطلاعات جمع‌آوری‌شده از

«شرق» بررسی کرد؛ آیا در شرایط فعلی که نرخ تورم افسار گسیخته است

می توان از ابزار سیاست های پولی برای مهار گرانی‌های دومینووار استفاده کرد

معمای نرخ بهره

شود. زمینه‌های اثربخشی نرخ بهره در اقتصاد ما وجود ندارد و افزایش نرخ باید با احتیاط و هم‌زمان با فراهم‌کردن بسترهای لازم باشد.

این تحلیلگر امور بانکی درباره زمینه‌های مورد نیاز تغییر نرخ بهره هم توضیح می‌دهد: اول از همه باید بانک‌ها ناسالمی که دچار ناترازی شدید و عمیق در عملیات جاری‌شان هستند، مشخص شوند چون افزایش نرخ بهره وضعیتشان را بدتر می‌کند. پس برای این بانک‌ها باید بسته‌ی سیاستی خاصی در نظر گرفته شود تا از افزایش نرخ بهره منصرف نشوند. یا مثلاً برای اینکه بتوان نرخ بهره را تا اندازه لازم بالا برد، باید پیش‌بینی و برآوردی از تورم و انتظارات تورمی در اقتصاد داشته باشیم. همچنین تمام بخش‌نامه‌های دستوری که نرخ بهره را بالا یا پایین می‌برند باید ملغی شوند، چون معنا ندارد که نرخ بهره در بازار بین بانکی بالا برود، ولی در سوی دیگر بانک‌ها با صورت دستوری ملزم شوند که نرخ بهره معینی را به سپرده‌ها پرداخت کنند یا از وام‌گیرندگان دریافت کنند.

راه‌کم‌هزینه‌برای مهار تورم نداریم

البته به باور این تحلیلگر مسائل بانکی، افزایش نرخ بهره حتی بدون این زیرساخت‌ها نیز می‌تواند در کنترل تورم موثر باشد اما اثربخشی کمتری خواهد داشت. و عنوان می‌کند که وقتی با تورم بالا مواجه هستیم، راهی برای کنترل تورم بالا وجود ندارد، مگر اینکه به‌صورت مقطعی سطحی از رکود اقتصادی را بپذیریم. بدون زیرساخت‌ها اثر افزایش نرخ بهره در کنترل تورم کمتر است و رکود اقتصادی تشدید می‌شود.

این کارشناس می‌گوید: راه‌حل کم‌هزینه برای مهار تورم در اقتصاد نداریم، راهی نیست که تورم را کم کنید، هم‌زمان رشد اقتصادی را افزایش دهید، اشتغال بالا برود، سطح درآمد‌ها بالا برود و… مثل این است که یک بیمار توقع دارویی را داشته باشد که هم حال جسمانی‌اش را خوب کند و هم هم‌زمان که بیمار است انرژی‌اش برای افزایش فعالیت‌ها چند برابر شود. این امکان‌پذیر نیست. وقتی دارویی به بیمار داده می‌شود به او توصیه می‌شود که استراحت کند و از فعالیت شدید بپرهیزد. درباره اقتصاد هم همین است. وقتی با تورمی شدید مواجه هستیم رکود اقتصادی به صورت مقطعی و کوتاه‌مدت اجتناب‌پذیر است. البته هرچه زیرساخت‌ها بیشتر فراهم باشد دوران رکود هم کمتر می‌شود. آن‌طورکه ندری می‌گوید اگر مسئولان نتوانند در این بازه زمانی تصمیم صحیح بگیرند، نرخ تورمی که چندین سال است در اقتصاد ما بالای ۳۵ درصد است، به همین شکل و با شیب بیشتر افزایش پیدا می‌کند. درحالی‌که همین حالا هم این تورم مشکلات

ادامه از صفحه اول

در صورت قدرت گیری بخش خصوصی

اکنون اما به واسطه عدم تکلیوی این منابع با توجه به گستردگی نیازهای کشور و سایر ضرورت‌ها، اقبال محدودی به بخش خصوصی در قالب پیمانکاری و نه مشارکت‌دهی در تصمیم‌سازی‌ها و تصمیم‌گیری‌ها در حاکمیت ایجاد شده است. وزن بیشتر در رفتار دولت‌ها در این‌میان البته همچنان تداوم مدخلات در فضای اقتصادی و تحمیل بی‌ثباتی به مؤلفه‌های اقتصاد کلان و برخورد سیاسی –ایدئولوژیک با اقتصاد و توزیع انواع رانت‌ها و امتیازهاست. درمورد رفتار با نهادهای نمایندگی‌کننده بخش خصوصی و در اینجا اتاق بازرگانی که طبق خبر طرف طوق گفت‌وگوی بالاترین مقام اجرایی کشور قرار گرفت، نیز باید به اقدامات اخیر برای تغییر قانون تشکیل این نهاد و کاهش استقلال آن و نیز طرح انواع اتهامات و اجرای تحقیق و تفحص و… اشاره کرد. اما در سمت دیگر ماجرا بخش خصوصی و بنگاه‌های کوچک و متوسط قرار دارند که سهم آنها در اقتصاد کشور پس از اجرای برابردر سیاست‌های اصل ۴۴ وزاده‌شدن بخش شبه‌دولتی به‌شدت کاهش یافته است. فعالان این بخش به نظر باید پیش‌ازپیش به طور فردی یا تشکیلی خواستار تعیین تکلیف بنگاه‌های دولتی و خصولتی و محدودشدن فضای انحصاری و شبه‌انحصاری آنها و ایجاد فضای رقابتی در اقتصاد شوند و از سوی دیگر موضوع توافق و تعامل پایدار با جهان را مطالبه کنند. توافقی که فضای امن لازم برای اصلاحات عمیق اقتصادی (تک‌نرخ‌ی‌شدن ارز، نرخ بهره مثبت،

تیک‌تک

تیکتک

تعداد کاربران فعال ایرانی در شبکه‌های اجتماعی (افراد ۱۵ ساله و بیشتر)

		
تلگرام	واتساپ	اینستاگرام
۴۳ میلیون	۵۷ میلیون	۴۴ میلیون
		
روبیکا	گپ	توییتر
۱۵ میلیون	۴ میلیون	۳ میلیون

اینستاگرام در سال ۱۴۰۰، در حدود ۴۱۵ هزار فروشگاه اینستاگرامی در ایران مشغول خرید و فروش کالا هستند. با فیلتر تلگرام، اینستاگرام در سال‌های اخیر به کمک ماهیت اصلی خود که مبتنی بر محتوای تصویری است، به‌عنوان یک بستر مناسب برای فعالیت کسب‌وکارها شناخته شده است. با توجه به اینکه این تعداد از کاربر در هیچ پلتفرم تجارت اجتماعی دیگری در ایران موجود نیست، می‌توان گفت در حال حاضر اینستاگرام بزرگ‌ترین پلتفرم تجارت اجتماعی در ایران محسوب می‌شود.

اینستاگرام، محبوب‌ترین پلتفرم برای اینفلوئنسرمارکتینگ

با وجود آنکه هر رسانه اجتماعی به اقتضای امکانات خود به محلی برای مانور اینفلوئنسر‌ها تبدیل شده است، می‌توان اینستاگرام را محبوب‌ترین پلتفرم برای این گروه افراد دانست. بررسی‌ها نشان می‌دهد نزدیک به ۸۰ درصد شرکت‌ها برای اجرای کمپین‌های اینفلوئنسرمارکتینگ خود سراغ اینفلوئنسرهای اینستاگرامی می‌روند. این عدد برای فیس‌بوک ۴۶ درصد، یوتیوب ۳۶ درصد، توییتر ۲۴ درصد و برای لینکدین ۱۲ درصد برآورد شده است. در میان فرمت‌های مختلف تبلیغات اینفلوئنسنسری، پست و استوری اینستاگرام با درصد‌های ۷۸ و ۷۳، بیشترین محبوبیت را نسبت به دیگر انواع فرمت‌های تبلیغاتی دارد و ویدئوهای یوتیوب با ۵۶ درصد در رتبه سوم قرار دارند. از آنجا که استوری‌های اینستاگرامی با پالاکشیدن صفحه، به سرعت امکان دسترسی به سایت مقصد را فراهم می‌کنند، به‌عنوان یکی از ساده‌ترین و سریع‌ترین روش‌ها برای اجرای کمپین‌های اینفلوئنسرمارکتینگ شناخته شده است. سرعت دسترسی مخاطب به صفحات هدف، در تبلیغات استوری پنج برابر تبلیغات در فید است. در نهایت می‌توان گفت عموماً پلتفرم‌های پیام‌رسان و شبکه‌های اجتماعی، رسانه‌های رایگانی هستند که همین را باعث کسب تعداد زیادی مخاطب و مشارکت بالای آنها در تبادل اطلاعات در این پلتفرم‌ها می‌شود. از طرف دیگر، بسیاری از پلتفرم‌های شبکه‌های اجتماعی، امکان ارائه راهکارهای اختصاصی برای خرید و پرداخت آنلاین در این پلتفرم‌ها را فراهم می‌آورند

یعنی نرخ بهره حقیقی شان حدود هفت درصد منفی است.

آتش تورم داغ‌تر می‌شود؟

به گفته او وضعیت ما در ایران خیلی متفاوت است، هم از نظر مقدار تورم و هم از نظر ماهیت تورم. چون ماهیت تورم فعلی در کشورهای پیشرفته حاصل افزایش قیمت انرژی، مواد غذایی یا… است؛ یعنی این یک شوک است که وارد می‌شود و ادامه پیدا نمی‌کند اما در کشور ما تورم ناشی از به‌هم‌ریختگی اقتصادی در ابعاد مختلف است و با بی‌ثباتی تمام، قیمت تمام کالاها دومینووار تغییر می‌کند. چشمی ادامه می‌دهد: اقتصاد ما در شرایط خاصی قرار دارد و نمی‌توانیم خودمان را با کشورهای دیگری مقایسه کنیم که ثبات دارند. شرایط ما از سال ۹۷ بی‌ثبات است و دستکاری نرخ ارز یا نرخ بهره می‌تواند توفان اقتصاد ما را شدیدتر کند؛ برای مثال دولت جدید اکنون با هر ابزاری در حال مالیات‌گرفتن است، این مالیات‌ها که در دوماهه اول امسال به ۱۰۰ هزار میلیارد تومان رسیده، به تولیدکننده فشار می‌آورد. در سوی دیگر هم حذف ارز چهارهزارو ۲۰۰ تومانی برای تولیدکنندگان مثل مالیات عمل می‌کند، دستمزدها هم که هزینه تولید را بالا برده است؛ بنابراین در این شرایط اگر نرخ بهره بالا برود، هزینه مالی تولیدکننده بسیار بالا می‌رود و این در نهایت هم روی قیمت‌ها و هم تولید، اشتغال و قیمت‌ها تأثیر مخربی می‌گذارد. این تحلیلگر تأکید دارد که ما نباید نرخ بهره اسمی را به تورم نزدیک کنیم، بلکه باید راهی پیدا کنیم تا نرخ تورم را پایین بیاوریم، چون نرخ تورم همه ابعاد اجتماع را تحت تأثیر قرار می‌دهد و افزایش نرخ بهره در این شرایط، آتش تورم را با بالابردن هزینه‌های تولید داغ‌تر می‌کند.

مواد مخدر و مسئله اعدام در سیستان وبلوچستان

مجازات‌های جایگزین اعدام؛ با توجه به مشکلات بزرگی که در مسیر توسعه اقتصادی و اجتماعی استان سیستان وبلوچستان وجود دارد، می‌توان با مجازات‌های جایگزین اعدام، در مرتفع‌کردن این مشکلات کام برداشت.

مجازات مالی به جای مجازات اعدام؛ مرتکبین جرائم مواد مخدر برای رهاشدن از مجازات‌های سنگین خصوصاً اعدام حاضر به پرداخت هزینه‌های سنگین‌اند. از صندوق درآمد‌های جرائم مواد مخدر می‌توان کمبود فضای آموزشی، بهداشتی و فرهنگی، ایجاد زیرساخت‌های تولیدی و کارآفرین را در استان تأمین کرد.

با رشد شاخص‌های آموزشی و فرهنگی، زمینه‌های رشد آسیب‌های اجتماعی محدود خواهد شد، دانش‌آموزان روستایی برای عدم دسترسی به فضای آموزشی مناسب گرفتار شرایط نابرابر آموزشی و اقتصادی نخواهند شد که این خود یکی از شاخص‌های مهم افت تحصیلی و رشد نرخ بازماندگان از تحصیل در این استان است.

واقعیت امر این است که اگر طی چند دهه گذشته اموال مصادره‌شده مجرمان مواد مخدر صرف

نیاز آموزشی، بهداشتی–درمانی و فرهنگی مردم استان می‌شد ما در شرایط کنونی با این سطح از

مشکلات مواجه نبودیم. در پایان باید گفت با اعدام قاچاقچیان جزء و خرده‌بایها مشکل مواد مخدر

در کشور حل خواهد شد، چون دانه‌درشت‌های مافیای مواد مخدر که در سطح بین‌المللی فعالیت

می‌کنند همیشه از مجازات جان سالم به در می‌برند و اعدام خرده‌پایها جز بازتولید آسیب‌های

اجتماعی نتیجه‌ای در پی نخواهد داشت.